

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States. Issued every day except Sundays and legal holidays. 75,000 Readers.

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah. Večja za vse leto \$6.00. Za pol leta \$3.00. Za New York celo leto \$7.00. Za inozemstvo celo leto \$7.00.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 69. — STEV. 69.

NEW YORK, SATURDAY, MARCH 22, 1924. — SOBOTA, 22. MARCA, 1924.

VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

KONGRES BO BREZ DVOMA ODGODEN

Senatni voditelji, ki so se oglašili pri predsed. Coolidge-u so zahtevali, naj odgodi kongres še pred pričetkom meseca junija. — To se mora na vsak način zgoditi še pred sestankom republikanske narodne konvencije. — Senat povzroča zavlečenje zakonodajnega programa.

Washington, D. C., 21. marca. — "Brigajte se za senat, zbornica je allright!" To sporočilo bodo danes zvečer izročili republikanski voditelji predsedniku Coolidge-u. Večerjali bodo s predsednikom ter razpravljali z njim o načrtih, kako pospešiti zakonodajo v namenu, da se izsilijo odgode kongresa pred sestankom republikanske narodne konvencije meseca junija.

Neformalne konference voditeljev so se vršile danes. Voditelji so pregledali ves zakonodajni položaj ter prišli do prepričanja, da nosi senat glavno krivdo zavlečevanja zakonodajnega programa.

V dokaz se bo navedlo apropiacijske predloge, ki so bile že sprejete, obenem s predlogo, o kateri se bo glasovalo v ponedeljek. Predloga se tiče pomoči za nemške ženske in otroke, ki trpe vsled pomanjkanja ter določa deset milijonov dolarjev.

Zbornica pričakuje, da bo do konca prihodnjega tedna spravila s poti amadno in mornariško dovolilno predlogo. Tem predlogam bo sledila apropiacijska predloga za neodvisne urade, in glavni boj se bo vršil glede te predloge ter Johnsonove priseljeniške predloge.

Poslanska zbornica pa je medtem zelo napredovala v svojem delu, soglasno s poročilom, katero bodo podali člani senata predsedniku. Izjavili bodo, da je senat tako zaposlen z različnimi preiskavami, da nima časa za svoje ostalo delo in da ne bo mogoče skorajšnje odgodenje, če ne bo posegel predsednik vmes ter pospešil akcijo senata.

SPOMLAD — TODA LE V KOLEDARSKEM OZIRU

Astronomi pravijo, da je napočila spomlad, a povsem nasprotno poročila prihajajo iz različnih delov dežele.

Soglasno s koledarjem se je pričela spomlad v četrtek popoldne, dvajset minut po četrti uri. Večrajšnje vreme pa ni delalo nikakega posebnega spomladanske vtisa in oficijelni vremenski prorok sploh ne upošteva tega dejstva, pač pa napoveduje sneg in dež.

V New Yorku je bilo v četrtek lepo vreme, a vremenski urad je objavil naslednje ugotovilo: Pozor pred severo-iztočnimi viharji severno od obali Virginije, do Bostona. Številna zračna motenja nad centralnim Tennesseejem, ki se pomikajo proti severu.

Majkalo pa tudi ni znakov prihajajoče spomladi. Ljudje so že pričeli iskati pomladanske cvetke ter jih prinášati v mesto. V

Oklahoma City pa je padlo tekotom štiri in dvajsetih ur več kot enajst palcev snega, in o dveh smrtnih slučajih se poroča iz Okmulge, Oklahoma. V Reno je bil ubit neki moški, ker se je nad njegovo glavo sesula streha vsled prevelikega snega.

Tudi v Kansasu in Missouri so se pojavili veliki snežni zameti, in eden največjih snežnih viharjev, je bil tekotom pretekle zime, ki je vihral v St. Louisu.

TURKI BODO KMALU ODPRAVILI PROHIBICIJO.

Carigrad, Turčija, 21. marca. Iz zanesljivega vira se je izvedelo da bo prohibicijska postava v najkrajšem času preklicana. Vlada bo razpisala na alkoholne pijače davek ter s tem vsako leto pomnožila svojo blaginjo za tri milijone dolarjev.

Kljub temu bo pa prepovedano prodajati ženskam alkoholne pijače.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se petost rabe banke izvršujejo zanesljivo, hitre in po niskih cenah:

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA

Raspoložila na sadnje pošte in isplačuje "Poštni čekovni savod" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro isplačilo najugodnejše.

1000 Din.	\$13.30
2000 Din.	\$26.40
5000 Din.	\$65.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebno po 15 centov za poštino in druge stroške.

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

Raspoložila na sadnje pošte in isplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

200 lir	\$ 9.90
300 lir	\$14.55
500 lir	\$23.75
1000 lir	\$46.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebno po 15 centov za poštino in druge stroške.

Za pošiljave, ki prisojajo znesek pet tisoč dinarjev ali po dva tisoč lir dovoljujemo po možnosti še posebni popust.

Vrednost dinarjev in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in najpogostejše; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dosepe poslani denar v roko.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

22 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

NOVI MORNARIŠKI TAJNIK IN NJEGOVA ŽENA.

Predsednik Coolidge je izbral naslednikom Edwina Denbyja Curtisa D. Wilberta, ki je bil dosedaj načelnik californijskega najvišjega sodišča. V svoji mladosti je dovršil mornariško akademijo.

PAPEŽ BO PRIREDIL VELIK SPREJEM

Papež namerava sprejeti v avdienci po zaključanju konsistorijev vse v Rimu bivaajoče Amerikance. — Zanimanje papeža Pija za New York.

Rim, Italija, 21. marca. — Vse Amerikance, živeče v Rimu, bo sprejel papež Pij XI. v javni avdienci v prestolni dvorani Vatikana, kakorhitro bo završen konsistorij, tekotom katerega bosta dvignena amer. nadškofa Hayes in Mundelein do kardinalske časti.

Nadškof Hayes je objavil to po privatni avdienci pri papežu. Rekel je:

— Dobil sem svetega očeta v izvrstnem zdravju ter najbolj razboritega duha. Poročilo, da je njegovo zdravstveno stanje slabo, so brez vsake podlage.

— Utiši, katere sem sprejel, so največji v mojem življenju. Čul sem od drugih, o magnetični osebnosti papeža, a danes sem dobil osebno potrdilo dejstva, da je ta moč božji moč.

— Le redkokdaj se zgodi, da predstavljajo možje na tako visokih mestih tako mešanico duševnih in srčnih lastnosti, da si znajo pridobiti respekt visokostojen in tudi ponižnih.

— Nobeno čudo ni, da se je uspešno obrnil tako na intelektualni svet kot na svet priprostih. Papež je napravil predvsem name vtis kot človek, ki ljubi ves svet.

Brez dvoma je rešitelj sveta pri rešitvi nerešenih in navidezno nerešljivih problemov, s splošnega človeškega stališča. Papež Pij XI. se dviga visoko kot simbol rešitve za človeško družbo.

— Povsem naravno se briga za svoj lastni narod, kot oče in pastir velikega krščanskega sveta. Pri tem pa ne pozabi drugih narodov in veroizpovedovanj ter se zanima za vse potrebe človeštva, brez ozira na veroizpovedanje in narodnost.

— Papež se je zelo zanimal za New York ter je bil posebno vesel, ko je slišal, da so gore blizu mesta.

EGIPČANI HOČEJO IMETI SVOJEGA LASTNEGA KALIFA

Kairo, Egipt, 21. marca. — Egipčani niso zadovoljni, da bi postal kralj Hussein njihov kalif. Kalifom hočejo imenovati egipčanskega kralja Fuada.

PONESREČEN JAPONSKI PODMORSKI ČOLN

Potopljeni podmorski čoln je prenehal signalizirati. — Vse upanje je bilo opuščeno glede življenja osemnajstih, ki so se nahajali na krovu.

Tokio, Japonska, 21. marca. Potapljači, ki so skušali dvigniti japonski podmorski čoln številka 43, ki se je potopil v bližini Sasubo v sredo, so sporočili, da so prenehali vsi signali iz potopljenega podmorskega čolna.

Grafične opise trpljenja osemnajstih mož, ki so izročeni počasni smrti vsled zadušnja, so dobili potom podmorskega telefona od par mož posadke, ki se nahajajo na morskem dnu.

S pomočjo podmorskega telefona se je ugotovilo, da je štiri in dvajset mož v družbi dveh častnikov umrlo, ko je bil preplavljen sprednji del podmorskega čolna vsled kolizije z bojno ladjo "Tasnat". Dva inženirja in šestnajst mož posadke je preživelo kolizijo, in s pomočjo podmorskega telefona se je posrečilo preživeti posadki sporočiti ostalemu svetu pretresljive novice o trpljenju mož, izročeni smrti.

Deset potapljačev si je prizadevalo dvigniti na površino potopljeni podmorski čoln s pomočjo verig.

LANG V ULOGI KRISTA.

Oberammergau, Bavarska, 21. marca. — Objava Antona Langa v Ameriki, da ne bo več nastopal kot Krist tekotom pasijonskih iger v tukajšnjem kraju, ni povzročila precej presenečenja med vaščani, ker nima Lang niti najmanjše prilike, da bi zopet igral to ulogo radi starosti. Leta 1922 je bil izvoljen za to ulogo le z večino dveh glasov.

Anton Lang, ki je že stari oče, je najstarejši mož, kar jih je kdaj igralo ulogo Krista pri pasijonskih igrar. To je edini igrar, ki je igral to ulogo trikrat, v predsedkih desetih let.

KANADA IN ZGANJARSKA POGODEBA.

Ottawa, Ont., 21. marca. — Poslanska zbornica je danes na predlog ministrskega predsednika odobrila pogodbo, ki določa kazensko vsakogar, ki bi vtihtopal zganje v Združene države.

DRUŽINSKA TRAGEDIJA V KEARNEY, N. J.

Ugleden in bogat mož je obstrelil ženo ter izvršil nato samomor. — Bil je splošno spoštovan ter oče dveh otrok. — Zvečer se je vršil v hiši velik sprejem.

Kearny, N. J., 21. marca. — Stirje najboljši zdravniki so se trudili vso noč, da rešijo življenje Roy W. Wingate-a in njegove žene, ki je bila obstreljena. Njen mož jo je obstrelil ponoči ter nato končal svoje življenje s strelom v srce.

Na smrt ranjena žena je mogla policiji le še povedati, da jo je obstrelil njen mož, ko je spala. Predramile so jo bolečine in videla je le še, ko je njen mož odšel od nje, držeč v roki revolver. Zadržala je ter nato padla v nezavest. Ko je izpovedala to, ni bila več pri pravi zavesti, in ker manjka očividcev dejanja, je ugotovljenje dejanskega položaja za enkrat nemogoče.

Izvid kaže, da je legel Wingate, potem ko je obstrelil svojo ženo, na posteljo ter obrnil orožje proti samemu sebi.

Naši so revolver na tleh poleg postelje.

Ko je ustrelil Wingate svojo ženo, si ni niti toliko potrudil, da bi potegnil proč odejo. V odeji se nahaja strelna odprtina, obdana od smednikovoga dima in prahu.

V hiši stanujoča štirinajstletna hčerka Janet je slišala mater klicati na pomoč ter je prihitela na lice mesta. Kmalu nato so prišli drugi ljudje, ki so obvestili policijo ter poklicali zdravnike.

Policijski načelnik iz Kearny je rekel, ko je izvedel za morilno zadevo:

— Dobro sem poznal Mr. Wingate-a ter videl v njem vedno le previdnega, pametnega trgovca in podjetnika. Mogoče se mu je nenadoma zmčsal um. Ljubil je družinsko življenje ter je bil vedno zelo pozoren napram svoji družini. Vse, kar vem iz njegovega življenja, dela krvavo tragedijo še bolj narazumljivo.

Policijski načelnik Oliver, ki skuša pojasniti zadevo, bo zaslišal otroke glede podrobnih okoliščin življenja očeta, posebno glede njegovega finančnega položaja. Kot že prej omenjeno, je bilo družinsko življenje v vsakem oziru uzorno.

V hiši je spal tekotom izvršenja tragedije tudi najmlajši sin, desetletni Andrew. Ni zapustil svoje sobe, ker ni čul niti strelcov, niti klicanja svoje sestre Janet. Šele pozneje so ga prebudili kriki matere in ko je prišel v spalno sobo staršev, je videl, kaj se je zgodilo ter odhitel k nekemu sosedu, ki je telefoniral na pomoč.

Windgate je bil star 44 let in njegova žena 42. Bil je član kontraktorske tverde Caldwell & Windgate.

Nesrečni ženi je prodrla krogla v telo nad srecem ter običala za kožo na hrbtu. Od tam so jo zdravniki z lahkoto odstranili. Ker pa je izgubila dosti krvi, je še sedaj v življenski nevarnosti. Najbrž bo treba izvršiti operacijo ter viliti svežo kri.

Drugi sin, osemnajstletni William Windgate, ki je bil do pred dvema mesecema dijak v Princetonu, je izjavil, da so bili večerjati v hiši zamei in prijatelji družine, s katerimi sta igrala njegova mati in oče karte. Windgate je bil navidez najboljšje volje, ko so obiskovalci odšli krog desete ure.

Najstarejši sin Roy, katerega je tudi zaslišala policija, je mnenja, da je oče najbrže že več mesecev nameraval izvršiti ta dejanje.

SINCLAIR PRED SENATNIM ODBOROM

Posebni senatni preiskovalni odbor bo zaslišal Harryja L. Sinclaira ki ve najbrže dosti povedati o raznih nezakonitih eransacijah. — Republikanska volilna kampanja je bila deloma financirana z denarjem petrolejskih obligacij. — Mahinacije s kinematografskimi filmi.

Washington, D. C., 21. marca. — Celo vrsto senaocij pričakujejo, ko bo pričel posebni koitej senata za preiskavo petrolejskega škandala zasliševati Harry L. Sinclairja, kateremu je bilo predloženo v New Yorku povabilo, naj nastopi pred senatnim odsekom.

Člani preiskovalnega komiteja nameravajo zaslišati Sinclairja glede raznih faz cele te zadeve, glede katere so bile zaslišane že številne priče. Gotove točke pa so ostale še do danes nepojasnjene ter jih bo skušal senatni komitej pojasniti sedaj.

Med najnovejšimi razvoji je poročilo, da je izročil newyorški petrolejski magnat prejšnjemu generalnemu postnemu mojstru Haysu in generalnemu pravdniku Daughertyju večjo svoto obligacij, s katerimi naj bi se pokrilo primankljaj iz leta 1920, ko se je vršila velika republikanska volilna kampanja.

Washington, D. C., 21. marca. — Kongresni komitej, ki se peča z uradnim poslovanjem generalnega pravdnika Daughertyja, se je pečal danes z zadevo rokokoborskih filmov, in tekotom seje sta bila zaslišana športni podjetnik Tex Richard in prejšnji agent justičnega departmenta, Thomas Spellaey. Izjave teh dveh so potrdile prejšnje povesti, katere je čul komitej, a v drugih ozirih so jim tudi nasprotovale. V svoji večerni izjavi glede razvojev preko dneva je rekel generalni pravdnik Daugherty, da ga je razbremenil Tex Richard glede obdolžitve, da je zamudil kazensko zasledovanje proti predstavljanju dotičnih filmov in da temelje izpovedi Spellaeyja večinoma na bajkah.

Richard je pripovedoval tekotom dveh ur, ko je bil zaslišan kot prič, o svoji soudeležbi pri kontraktu, ki se je tikal predstavljanja filmov Dempsey-Carpentierjevega boja leta 1921, da pa je imel smolo, ker se je podjetje izjalovilo, ker je zaslužil premalo denarja ter bil dvakrat obsojen na denarno globo radi kršenja postavnih določil.

Por okoliščin tragedije je dovedlo pozneje policijo do mnenja, da ni še dobila prave slike dejanskega položaja. Na vsak način se bo preiskava nadaljevala.

STAVKA NA LONDONSKIH CESTNIH ŽELEZNICAH.

London, Anglija, 21. marca. — Unija transportnih delavcev je za jutri odredila štrajk voznikov in konduktorjev cestnih železnic. Vsega skupaj bo zaštrajkalo 17 tisoč železničarjev.

INDIJSKI RADIKALEC PRED SODIŠČEM.

London, Anglija, 21. marca. — Dopisnik je sporočil tukajšnjemu listu "Morning Post", da je sodišče zaslišalo voditelja svajaristov, C. H. Dasa, hotoč izvedeti, če je v zvezi z indijskimi boljševiskimi agenti.

TATOV SO IMELI DOBER PLEN.

Berlin, Nemčija, 21. marca. — Iz Donaueschingen poročajo, da so tatovi ukradli knezu Fuerstenbergu vse dragocenosti. Njegova zbirka dragih kamnov in nakita je bila znana po vsej Evropi.

O tatovih nimajo dosedaj še nobenega sledu.

DVA MILJONA DOLARJEV ZA BREZPOSELNE.

London, Anglija, 21. marca. — Iz statistik, ki so bile večerj objavljene, je razvidno, da so dobili izza sklenitve miru angleški brezposelni dva milijone dolarjev podpore.

NEMŠKI PROFESOR BO PREDAVAL V CHICAGU.

Konigsberg, Nemčija, 21. marca. — Slavnemu nemški učenjak, profesor

Herbert O. H. Kraus, profesor javnega prava na tukajšnji univerzi, bo odšel v Združene države, kjer bo imel vrsto predavanj na študentski univerzi.

ANGLEŠKI ROVSKI IZVEDENCI V ANTRACITNEM OKRAJU.

Scranton, Pa., 21. marca. — Harry Walker, glavni pomožni rudniški inšpektor Anglije, Dr. Wheeler, odličen rovski izvedenec ter profesor rudarstva na vseh učiliščih Sheffield in George Rios, glavni inženir rudarskega urada Združenih držav so potovali včeraj po antracitnem okraju Pennsylvania ter pregledali več modernih načinov kopanja antracitnega premoga. Skupina mož, katere so spremljali krajevni rudarski inženirji, je obiskala Marvne in Powderly rove Hudson Coal Company ter je obiskala delavce na površini in v globini rova.

Vsi trije obiskovalci so govorili pozneje na banketu, katerega je priredila družba inženirjev v severnoiztočni Pennsylvaniji. Današnji dan je posvečen nadaljnim preiskovanjem razmer v premogovnikih tega premoga.

GENERAL PERSHING V AVDIJENCI PRI POINCAREJU.

Pariz, Francija, 21. marca. — Ministrski predsednik Poincare je sprejel danes v avdienci generala Pershinga, bivšega vrhovnega poveljnika ameriške armade. Avdijenca je trajala več kot kot dve uri.

Sestala sta se v znanjem ministrstvu.

NADŠKOFA ČEPLJAKA BODO IZPUSTILI.

Moskva, Rusija, 21. marca. — Centralni izvrševalni odbor je sklenil izpustiti iz zapore nadškofa Čepljaka, načelnika rimsokatoliške cerkve v Rusiji. Svoječasno je bil obsojen na smrt za stran delovanja proti sovjetski vladi.

"GLAS NARODA"

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by

Slovene Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Ca ede leta velja list za Ameriko	Za New York za leto 1924	07.00
in Canada	Za pol leta	03.50
Ca pri letu	Za izmenjavno za ede leto	07.00
Ca tretje leta	Za pol leta	03.50

Subscription Yearly \$5.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikov.
Dopolni vnos podpisov in obsesti se ne pridružujejo. Denar naj se blagovoli pošilja se Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam teži prejšnje bivalnice naznaniti, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"

22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2379

FRANK

Ameriški finančnik Morgan je prepričan o francoski pošetnosti, pridnosti, miroljubnosti in pravičnosti.

Morgan ima v Franciji precej lastnine in je tudi fiskalni agent pariške vlade. V slednjem je posodil francoski vladi sto milijonov dolarjev, da s tem prepreči nadaljno padanje franka. Brez te pomoči bi francoskemu franku sila slaba predla.

Morgan je precej zaslužil s tem, da je izkazal Franciji veliko uslugo v usodopolnem trenutku.

Pogoj se posojila so za upnika izredno dobičkanosni. Precej se da tudi domnevati kaj se je spletlo za kulistmi, da je cena franka narasla.

Temelj dosedanjemu francoskemu narodnemu gospodarstvu so zadali prijeti francoski rentirji in francoski kmeti, ki so znani kot vztrajni in pridni delavci. Rentirjem je začel pohajati denar, francoski kmetje so pa začeli prodajati zemljo. Temelj francoskega gospodarstva se je pričel majati.

Tak položaj pa lahko izboljšajo edinole ljudje kot je naprimer Morgan.

Franka pa nista postavila na noge samo prijateljstvo in profit, pač pa tudi takozvana "akcija" ameriškega poslanika Herrika.

Stephan Lausanne piše o njem v "Matinu": —

"Herrik je star in zvest prijatelj Francije. Ko je bil frank najcenejši in ko so bila nenašča upanja največja, je kupil Herrik za dvestotisoč dolarjev francoskih frankov."

S tem denarjem je namreč kupil novo poslopje za ameriško poslanstvo v Parizu.

Tako prijateljstvo in taka dobrosrčnost pa ponavadi precej neseta. Gospod Herrik je napravil pri vsakem dolarju sedem in pol franka dobička, kar znese skupaj približno poldrug milijon frankov.

Staro in zvesto prijateljstvo se mu je torej izplačalo. Svoj članek zaključuje Lausanne z besedami: "Morala te transakcije je, da prinaša frank svojim prijateljem srečo ter uničuje svoje sovražnike."

Širši krogi francoskega naroda ne bodo pritrdili tej moralni. Kajti zanje je frank strašilo v obliki visokih cen.

In v znamenju tega strašila se bo tudi završila Poincarejeva politična karjera.

Frank ga bo strmoglavil.

Novice iz Slovenije.

Tihotapstvo cvete.

Mariborska policija je aretirala več železničarjev, ki so poleg svojega rednega posla iskali postranskega zaslužka v nevarnem tihotapstvu. Neki kurjač je bil aretirani na Koroškem kolodvoru, ker je iztihotapil iz Avstrije vžgaliče "Solo" in saharin. Drugi aretirane je strojni kurjač, ki je iz Postojne pripeljal s seboj italijansko manufakturno blago, da ga v Mariboru razpeča. Tretji je avstrijski strojevodja, ki je iz Avstrije spravil v Maribor večjo množico medenih in porcelanskih predmetov. Vtihotapljenno blago je bilo zaplenjeno, krivci pa so bili oddani v zapore.

Razne tatvine

Na Mirni je bila ukradena iz župne cerkve podoba Jezusčka 70 cm visoka v zlati obliki; podoba ima veliko vrednost.

Vojškemu novinaru Martinu Toplatku iz Zelene jame je bil ukraden iz neke gostilne v Ljubljani vojaški kovčeg z obleko in živili v vrednosti 1000 Din.

Gostilničarju Francetu Lenček iz Kleč je odnesla neka Marjeta Slovnikar — slabotna slabo obledela ženska čenih las — žensko rjavo suknjo, vredno 800 Din.

Vesti iz Kamnika

Če vsa znamenja ne varajo, bo mo letošnje končno le dobili nov most čez Nevljico, saj so se nam v ta

namen že zvišale občinske doklade. Da se bodo tudi ceste in pota temeljito popravile, je toliko kot gotovo. Kamnik ima krasno okolico, kamor se človek vedno rad zateče; kdor se je enkrat napil te naravne krasote, je ne pozabi nikdar več. Da so pa dobra pota in lepe ceste v interesu tujskega produkta, ki donša domačinom lepe denarje, je samo ob sebi umevno. Nasi peki niso več časa pekli zemelj. Danes se je vsaj en pekovski mojster v toliko izpreobrnil, da zalaga kamniške mesečane z zemljami in rogljički. Da mu je zlasti ženski svet za omenjeno pecivo iz srca hvaležen, je jasno kot beli dan.

Omeniti je treba še, da smo s 1. marecem dobili dvakratno postavo zvezo na dan z Ljubljano, in sicer ne samo za pisemske pošiljke, temveč tudi za pakete, kar vse Kamničane prav veseli.

Stoletnico rojstva

slavnega češkega skladatelja Bedřicha (Friderika) Smetane je dne 2. marca obhajal ves kulturni svet. Smetana je eden največjih glasbenih velikanov, katerega dela segajo vsakemu do srea. Njegove opere, zlasti opera "Prodana nevesta" in "Hubička" (Poljub) so se na slovenskih odrih (v Mariboru in v Ljubljani) že ponovno pepe. Posebno proslavo s predavanjem pa je priredila Glasbena Matica v Ljubljani.

Jugoslavia irredenta.

Sporazum za skupno listo.

Kakor je bilo pričakovati, so se primorski Jugoslovenci sporazumeli za sledečo skupno listo pri bodočih državnoborskih volitvah: 1. poslanec dr. Wilfan; 2. novinar dr. Besednjak; 3. odvetnik dr. Uliks Stanger (Istran); 4. odvetnik dr. Stojan Brajša (Gorica); 5. inženjer Podgornik (brat dosedanjega poslanca); 6. dr. Bitežnik. Nosilce liste je torej dr. Wilfan, za katerega so se izrekli vsi zastopniki primorskih Jugoslovenov. Značilno je, da je moral oditi poslanec Šček, ki je na zborovanju gorških zaupnikov odločno zahteval, naj bi se umaknil tudi dr. Wilfan. Na njegovo mesto je prišel dobro znani dr. Besednjak, bivši deželni odbornik in sedanjí urednik "Goriške Straže". Ker računajo Jugoslovenci na tri mandate, pride v poštev še dr. Uliks Stanger. Na ta način bodo imeli Gorčani, Tržačani in Istrani svojega parlamentarnega zastopnika. Kot večinska stranka se udeležijo volitev v Julijski Krajiní fašisti, kot manjšinska pa poleg Jugoslovenov še popolari (t. j. klerikali), komunisti, republikanci in merda tudi fašistovski disidenti.

Nova pokrajina.

Ustanovila se bo nova "Kvarnerska pokrajina", ki bo obsegala Reko in zemlje, ki je po sporazumu pripadla Italiji, in razen tega še Opatija-Velosko, ki je dosedaj pripadalo istrski pokrajini. Samo občini Podgrad in Materija ostanejo pod koprsko pokrajino. Na čelu bočasno stal guverner, ki bo izvrševal posle prefekta. Po temtakaem je primorska dežela razdeljena na 4 pokrajine: furiansko, tržaško, istrsko in kvarnersko. Seveda ni ta razdelitev najboljša in povzroči primor. prebivalstvu velike denarne stroške.

Postojni se kratijo pravice gledalce jame.

Pod prejšnjim režimom je upravljala jama komisija, v kateri so bili trije zastopniki vlade in trije zastopniki postojnske občine. Pogojeno je bilo, da dobiva polovico dohodkov postojnskega mesta, polovico pa posebni jamski sklad. Pogodba veže tudi italijansko državo kot naslednico avstrijske. Zato mora, da postojnsko mesto opozori nanjo rimsko vlado. Sedaj se je s kraljevskim dekretom določila komisija s sedežem v Postojni. Člani te upravne komisije bodo imenovani za dobo 4 let. Komisija prevzame upravo in imenuje uradnike. Iz državne blagajne se sme nakazati za upravo za dve leti znesek po 400.000 lir na leto. O soudeležbi postojnskega mesta pri upravi ni ne duha, ne sluha več in tako bi prišla občina ob dohodke, ki bi jih bradko pogrešala v sedanjih težkih časih, ko prenaša Julijska Krajina strašna davčna bremena! Postojnsko mesto ne sme izgubiti svojih pravic do jame!

Komisarizacija slov. občin.

V vrsto občin, ki jih vodijo komisariji, je stopila tudi občina Kosana. Tam je bil razpuščen občinski zastop in imenovan za komisarja Italijan Foggia.

Iz "odrešenega" Trsta.

Trst se nahaja v vedno večjih gmočnih škripih. Da bi kolikor toliko zboljšali mestne finance, so občinski zastopniki sklenili, da se ustanovi nova carinska črta. Pobiranje carine je tržaška občina prepustila nekemu privatnemu podjetju. Nova carinska črta deli Trst in okolico v zaprti in odprto občino. Ta črta pa je zelo krivična za nekatere gornjekraške okoliške kmete. Dotičniki imajo namreč svoje lihe v zaprtem delu občine, polje, travnike in druge nepremičnine pa v odprtem. Posledica tega je, da morajo pri vsakomurnem prekoračenju carinske meje plačati mestno carino od vseh pridelkov. Kako težko je to, si bomo lahko predočili, ako pomislimo, da morajo revni sloji, ki naberejo butaro drv, da bi jih prodali v Trstu, plačati od tega mestno carino. Za vse dobé mogoče 2 liri, za katere si lahko kupijo kvečjemu le kruh. Med prizadeje kraje spadajo Prosek, Kontovelj, Bazovica in Sv. Križ. Meja je določena zato, da so upravni stroški pri pobiranju manjši.

Italijanski operni pevci o svojih tržaških bratih.

Te dni se je pripetil v tržaškem opernem gledališču za Tržačane mlačen incident. Operni pevci Tafuro je zabil nekemu motilecu v obraz krilatice "topee". Nastal je krik, med katerim je Tafuro dal izraza svojim bratskim čustvom do odrešenega Trsta z besedami: "Živela Italija in Avstrija!" Ta očitki je za Tržačane, ki je ponosen na svoje "italijansko" pokoljenje, najhujša psovka in ni čuda, da je bil Tafuro izžvižgan in počasčen z lepimi očitki.

Smrtna kosa.

V Postojni je umrla ga. Marija Burja, vdova evidenčnega oficijala v pokojni Pekoginca je bila vrla narodnjakinja. ki je sodelovala pri vseh narodnih predreditvah. V slednjem blažega srca ni imela nobenega nasprotnika in je živela splošno spoštovanje.

Civilna poroka.

V Hrenovci, ki spada pod okr. glavarstvo Postojna, se je dne 27. februarja vsila prva civilna poroka. Poročno ceremونیje je opravil komisar Ceolin iz Postojne, ki je s kratkim nagovorom združil v civilni zakon Slovenca B. Premrla in Josipino Vidmar. Pri ceremoniji se je nabralo veliko radovednega občinstva. Po civilni poroki je bilo po starih domačih običajih navadno rajanje.

Odprete rudnik "Arsa".

Kakor poroča tržaška "Edinost", bodo rudniki "Arsa", za katere se bje že dalj časa lud boj, v kratkem zopet odprti.

Požar.

V Orleku pri Sežani je izbruhnil požar v hiši posestnika Josipa Husa, ki je kljub takojšnjemu gasilskemu delu uničil celo poslopje.

V kavarni pozabila dete.

V neki tržaški kavarni se je dogodil slučaj nenavadne "raztresenosti". Ko so zvečer po policijski uri pospravljali kavarno, so našli poleg ene izmed gostilniških miz velik omot, ki je izgledal kot hleb kruha zavrt v platno. Ko so kavarniški nastavljenici razvili omot, so na svoje veliko presenečenje opazili, da v omotu ni hleb kruha, ampak lepo dete. Kavarnar je oddal dojenčka v bolnico. Po poizvedovanju se je za prihodnji dan dognalo, da pripada dete neki Ani Gusion, ki je zaslšana izjavila, da je pri odhodu iz kavarne "pozabila" vzeti dojenčka s seboj. To nenavadno pozabljeno pa bo imelo gotovo neprijetne posledice.

Pomlad kliče: "Že prihajam!"

Spomlad prihaja. Ampak da popravite škodo, ki jo je napravila zima in da se postavite na stražo pred prvimi nagajivimi tedni te krasne sezone, morate sedaj bolj kot kateri drugi čas skrbeti za svoje zdravje. Če izčistite svoje telo strupov nabranih v želodecu in črevih in če prisilite lena čreva, da počno normalno delovati, bo vaš sistem v stanu prestatiti dobo brez vsake resne poškodbe. Trinerjevo zdravilo Grenka Vino bi moralo biti sedaj vedno prr rokah, ker to zdravilo spravi vaš želodec v najboljši red, pomaga prebavi in zavaruje vaše telo pred boleznimim, ki napadajo človeka v spomladu. To vino ima samo ene vrste odjemalcev in to so zadovoljni odjemalci. "Poslijte mi nadaljne tri steklenice Trinerjevega zdravila Grenkega Vina, njegovi rezultati so izborni", tako nam je pisal Mr. Joseph Matusek iz Kansas City, Mo., 23. februarja 1924 in tako nekako se glase vsa pisma, ki jih prejemanjo. Trinerjev Liniment, ki daje hitro odpomno v slučajih revmatizma in nevralgije in Trinerjev Cough Sedative, izvrstno zdravilo proti kašlju in prehladam, sta sedaj v sezoni. Če bi jih vaš lekarnar ali trgovec z zdravili ne imela v zalogi, pišite na: Joseph Triner Company, Chicago, Ill.

Peter Zgaga

Te dni je izpovedal lekarnar Corini:

— Iz državnih skladišč sem spravil petdesettisoč zabojev zganje pijače. Seveda povsem postavim niam potom.

Vladno dovoljenje za en zaboj je veljalo petnajst dolarjev.

Od teh petnajstih dolarjev je dobil dva dolarja John Manning, ki je razdelil to svoto na tri dele.

Eno tretino je dal Jessy Smithu, intimnemu prijatelju ameriškega državnega pravdnika Daughertyja. Eno tretino je obdržal sam. Kam je šla tretja tretjina, ni mogoče dognati.

Štiri dolarje je dobil prohibicijski ravnatelj newyorške države, Hart. En dolar sem dobil jaz (Corini). En dolar je dobil lekarnar, ki je napravil dovoljenje. Petdeset centov je dobil poseben namestnik generalnega državnega pravdnika. Šest dolarjev petdeset centov sta dobila Owen S. Murphy in Wm. A. Orr, bivša privatna tajnika gubernerja Whitmana. Iz državnih skadišč so vzeli na podlagi uradnih dovoljenj za devetstostisoč dolarjev zganja.

Ni čuda, da je zganje tako drago, ko je pri vsakem kvartu toliko ljudi, ki si dele dobiček.

Uboga delavska para plača 50 centov za vozarek pobarvane vode.

V kongresu bo kmalu stavljena resolucija, naj vlada poostri odredbe proti vsem, ki sami izdelujejo zganje.

Taki ljudje delajo silno konkurenco uglednim prohibicijskim uradnikom in postavnim možem.

Javnosti bi ne smelo preveč presenetiti poročilo, če bi našli v kleti poslanske zbornice v kakem skritem kotičku kak skrit kotiček.

Iz Pariza poročajo, da je sestavil neki statistik poročilo, v katerem je dokazal, da je na svetu 65 odstotkov nepoštenih ljudi.

Kolkor pride pri tem glavno mesto Washington vpoštev, je odstotek razmeroma večji.

Kemal paša je odpravil kalifat na Turškem.

Tri dni pozneje je tudi kalifa izgnal.

Kalif samposebi ni nevaren človek.

Toda Kemal paša skuša dokazati Turkom, da lahko žive tudi brez kalifa.

Baje se je bil pripetil pred nekim ameriškim sodiščem naslednji slučaj:

Policaj je privlekel v sodno dvorano človeka, ki je držal pod pazduho steklenico.

Policaj je rekel: — Privedel sem človeka, gospod sodnik, ker ima pri sebi steklenico zganja.

— Saj vam pravim, da ni zganje, — je stokal obtoženec. — Saj sem vam že desetkrat rekel, da je jesih.

— Vidite, kako trdovraten zločinec je to. Noče in noče priznati.

— Daj sem steklenico — pravi sodnik. — Odpre, pokuši in strašno nakremži obraz. — V steklenici je bil rez jesih.

In ubogemu revežu je naložil deset dolarjev kazni, ker je dal slavnemu sodišču piti jesiha namesto zganja.

Prokleta bodo morali republikanci in demokrti v svojih vrstah iskati kandidata, ki ne bo smrdel niti po zganju, niti po petroleju.

Jugoslovanska

Katoli. Jednuta

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1904

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 922 E. 125 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 561, Ely, Minn.
Blagajnik nezaplacenih smrtin: JOHN MOVERN, 418 — 18th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOE V. GRAHEK, 608 American State Bank Bldg., 601 Great St. SE Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbori:

ANTON EBASNIK, Room 207 Bakewell Bldg., 207 Diamond and Green Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIC, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4523 Washington Street, Denver, Colo.

Poradni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 459, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 210 Stevenson Bldg., Puyallup, Wash.
FRANK MORICH, 5217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor:

VALENTIN PIRC, 750 London Rd., N. E. Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 355 Park Str., Milwaukee, Wis.
JOSEF STERLE, 404 E. Meza Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 458 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne posiljavitelj naj se posiljuje na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnja za sprejem novih članov in polnišnih spricvala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednuta se priporoča vsem Jugoslovanom ob obliem pristopu. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 3 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.

Obletnica rojstva Strossmayerja.

Dne 4. februarja so v Zagrebu in po vsej Hrvatski slovenski praznovali 109. obletnico rojstva velikega jugoslovanskega škofa Josipa Jurija Strossmayerja. (Rojen 4. febr. 1815, umrl 8. apr. 1905.)

Delavski strajk v Šibeniku.

V šibeniški solidni tovarni je izbruhnil generalni strajk, katerega se udeležujejo vsi sto delavcev. Vzrok strajku so nizke mezdle.

Strajk v beograjskih lekarnah.

Uslužbeni izjavni solidarnim vsi ojihovi tovarni v celi državi. Strajk, ki je izbruhnil vsled slabih mezdulih razmer, traja še nadalje.

Samcmor Rusa radi bede.

V Beogradu se je v parku Kosutjak obesil ruski inženjer Evgenij Sergejevič Solovjev. Sodil se, da se je ruski inženjer obesil vsled bede, ker se je pri njem našlo zapiski, iz katerih sledi, da je imel 320 Din mesečnih dohodkov. S temi dohodki se gotovo ni mogel najkromneje preživljati. Pri njem se je našlo tudi pisno, v katerem je navedeno, da ni ničilo kriv njegove smrti in obenem prosil, da se ga cerkveno pokoplje, da ravno tega ne zasluži. Med vojno je bil Solovjev poročnik v ruski armadi in je bil tudi težko ranjen. V Beogradu je živel bedno.

Živ sežgan.

V vasi Zablje pri Novem Sadu je bil šibeni starec Miloš Zlokovicia žrtve strašne smrti. Zvečer se je vlegel v posteljo s fajfo v ustih in zaspal. Vozala se je postelja. Domani se oženj prepazno opazili in starec je umrl od opeklin.

Nepojasnjena smrt črnogorskega majerja.

Beograjska "Politika" poroča iz Nisčeva v Crni gori tole: Dne 21. februarja so privedli odozniki iz sela Pavlje v Nikšić sedmorico seljakov, ki so bili osumljeni, da podpirajo odmetnike. Med aretirani se je nahajal tudi bivši črnogorski major Cepan Mijušković. Naslednjega jutra pa niso našli črnogorski majerja in v zaporu. Šele čez nekaj dni je bil najden na poti med Nikšićem in Podgorico. Mijušković ni bil živ. Zatrjuje se, da je umrl nasilne smrti. Uvedena je stroga preiskava.

Nakazila v ameriških dolarjih za Jugoslavijo, Italijo in Avstrijo.

V vseh treh državah lahko izplačamo dolarje poljubnim osebam proti naslednji pristojbini: za zneske od \$5. do \$25. po 75 centov za nakazilo; od \$25. naprej po 3 cente od vsakega dolarja. Znesek za pristojbino nam je poslati obnemim z onim, ki naj se izplača. Nakazil za zneske pod \$5. ne moremo prevzeti.

Ako pošljete sorodniku ali prijatelju dolarje samo za potne stroške, pripomnite vidno na nakaznici: Izplačati le proti predložitvi vidiranega potnega lista (posa) za Združene države. Pod tem pogojem nakazani znesek se izplača le, če predloži naslovljenec pri banki vidiran potni list. Ako pa dovoljenje za potovanje ne bi mogel dobiti, se mu denar ne izplača, temveč se stavi nakazani znesek zopet na razpolago vplačniku.

Povdarjamo pa, da je najbolje in najenostavneje nakazati od tukaj dinarje oziroma lire zlasti onim, ki bivajo na deželi daleč od banke ter v menjanju dolarjev niso izkušeni.

Na zahtevo izvršujemo nakazila tudi brzovjavno in potom brzovjavna pisma. Stroški za brzovjavno pismo (Cable Letter) znašajo \$1., stroški za direktno brzovjav — (Cable) pa: v Jugoslavijo \$5., v Italijo in Avstrijo \$4.

FRANK SAKSER STATE BANK

NOVA ZANIMIVA KNJIGA

NA KRVAVIH POLJANAH

Spisal Ivan Matičič

Cena s poštnino

\$1.50

TRPLENJE in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka.

V knjigi so popisani vsi boji bivšega slovenskega polka od prvega do zadnjega dne svetovne vojne. In Galicije, z Doberdoške planote, z gorovja s Tirol, Fajžjega hriba, Hudega Loga, Sv. Gabrijela, Pijave in s polkovem uporu ter rjega zakletvi.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 270 strani in 25 slik in vojne.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

ZANIMIVE PODROBNOSTI GLEDE NATURALIZACIJE ŽENSK.

Inozemka, ki se je poročila z ameriškim državljanom po 22. septembru 1922 ali katere mož je bil naturaliziran po tem dnevu, ne pridobiva več državljanstva vsled poroke. Ako želi postati ameriška državljanica, mora sama prositi za naturalizacijo in se podvzeti rednemu naturalizacijskemu postopanju. Zakon pa ji precej olajšuje to postopanje, kajti se od nje ne zahteva, da ima prvi papir, in ji je treba dokazati le enoletno bivanje v Združenih državah.

Otroci in pastorki. — Nedoletni sin naturaliziranega državljanca, ki živi v Združenih državah, postane avtomatično ameriški državljan vsled očetove naturalizacije. Ako je oče še vedno inozemec ali je mati postala ameriška državljanica — kar novi zakon dovoljuje — bo njen tuje-rodni sin še vedno ostal inozemec. Tak otrok ne postane avtomatično ameriški državljan, ako se priseli v Združene države tekem svoje nedoletnosti, niti ne bo izključena od kvote, kar pa velja za nedoletne otroke naturaliziranega državljanca.

Pred zakonom (Cable Act), ki je uvedel neodvisno državljanstvo za ženske, je nedoleten otrok inozemske vdove, ki se je poročila z ameriškim državljanom, postal ameriški državljan vsled materine poroke z ameriškim državljanom.

Zadnji dnevi Avstrije.

Češki listi poročajo: Med konservativnim češkim plemstvom je nastala konec vojne skupina politično aktivnih plemenitšev, stojčih na državopravnem programu Prizadevali so se pripraviti cesarja Karla do tega, da bi se dal kronati za češkega kralja. To kronanje naj bi ne bila samo ceremonija, ampak uresničenje samostojnosti čeških dežel v okviru habsburške države.

Ko so se začeli dogodki v drugi polovici leta 1918 kritično razvijati, je prošil član konservativnega češkega plemstva, veleposelnik znanega imena, energično za avdienco. Najmanj štirikrat je prošil pri kabinetni pisarni. Tedanji ministrski predsednik Seidler, ki je užival neomejeno cesarjevo zaupanje, je znal vsakokrat prekrizati katerikoli stik čeških plemenitšev s cesarjem, ker se je bal, da ne bi cesar v kritični dobi izpolnil njihovih narodnih in političnih zahtev.

Končno se je omenjenemu plemenitašu vendar posrečilo, da je prišel v septembru 1918 k cesarju. V avdienci, ki je trajala skoro celo uro, je razložil cesarju razmere na Češkem, da mu je češki narod v svojem jedru lojalna, omenil je tudi izrečno kronanje. Cesar je napeto poslušal, potem pa hodil razburjeno po sobi, oči je imel solzne in rekel je: "Vsi so me prevarali, izdan sem!" O kronanju pa se cesar direktno ni izjavil, govoril je previdno, ni se hotel o tem vprašanju jasno izraziti. Po želji cesarja Karla je sestavil potem ta plemenitaš knez Lobkovic še poseben memorandum, a je koncept izgubil v Prazi — na električni železnici. Našla sta ga dva častnika in, ker nista znala čitati, sta izročila rokopis policiji.

Tam je bil uslužben sedanji praški policijski ravnatelj Bienenrath, ki je o čeli akcijah informiral češko "maffio" ... Večkrat se je že pisalo o tem, kako je zadeva kronanja prišla v resen štadij in so se začele vršiti predpriprave in kako je nato "maffia" aranžirala "zaroto", da preplasi siromaka Karla.

Podpora Zadru.

Italijanska vlada je nakazala za popravilo in vzdrževanje nujnih javnih naprav v mestu Zadru in okolihi dva milijona lir. Denar se bo uporabljal za popravilo cest, vodovoda in razsvetljave ter za popravilo nekaterih javnih poslopj in zgradbo dveh ljudskih šol.

Voditelj nemških fašistov — Adolf Hitler.

Adolf Hitler ima 54 let. Rodil se je l. 1869 v mestu v Gornji Avstriji. Njegov oče je bil nižji železniški uradnik in mali Adolf je imel žalostno mladost. Nekaj časa je bil zidar na Dunaju, takrat je hotel postati stavbenik, toda kadar je bil prost, je mesto tehničnih knjig, rajši čital zgodovinska, politična in filozofska dela. Iz njih je črpal svoj ognjeviti antisemitizem.

Med vojno je služil v nekem bavarskem pešpolku in bil dekoriran z železnim križcem I. reda. Konec vojne je bil težko zadet pri pluskem napadu in več mesecev je bil slep in nem. Ko se je novembarska revolucija začela, je še v bolnišnici; tako se je ni udeležil.

Njegovo delovanje se je pričelo l. 1919. Prvega maja se je pridružil beli armadi, ki je osvobodila Monakovo sovjetske vlade. Nekaj časa pozneje je ustanovil z nekaterimi prijatelji narodno-socialistično stranko. Pomladi l. 1920 ima 400 privrženecv, februarja 1921 dvojno število. Toda stranki je manjkalo denarja. Tu je slučaj nanesel, da je šel Hitler med svoje najbolj navdušene privrženecv neko Baltinjo, ki je živela skromno v Monakovem. Nenadoma je dobila nepričakovano in veliko dedščino, ki jo je dala Hitlerju. Na ta način je mogel spremeniti svoj list Voelkischer Beobachter v svoj dnevnik.

Hitler je izšel iz delavskega razreda in je bil naprej socialist. Ohranil je simpatijo za vse žrtve socialne neenakosti. V vsem njegovem mišljenju pa prevladuje antisemitizem min nacionalizem. Iz časa revolucije l. 1918 in gospodovanja sovjetov v Monakovem je ohranil divje sovraštvo zoper vse, kar je židovsko. Po njegovem mnenju je pri vseh narodnih žid mikro ba razkroja. Demokracije je zanj nekaj globoko protinemskega, — ona je strogo židovska importacija. Če hočemo videti, kako daleč gre njegov antisemitizem, lahko samo navedemo nekaj stavkov iz govora, ki ga je imel pomladi l. 1923 o vzrokih svetovne vojne.

"Mednarodna židovska zalega," tako je govoril, "je bila vzrok vojne. Metodčno jo je pripravljala in dvignila nemški narod proti židovskemu, da preskrbi židovski finanči nadvlado nad svetom."

Socijalna demokracija in boljševizem sta tudi židovska. Hitler jim očita, da sta spravila Nemčijo v prepad. Dežela se bo dvignila, kadar bosta uničena. Vendar Hitler noče na čelo države spet postaviti starih nemških voditeljev. Zelo težko je reči, kaj hoče, kajti njegovo politično mišljenje je precej nejasno. Govori o novi ljudski državi (ein neuer Volkstaat) iz katerega bi bili izključeni pristaši najskrajnejše desnice in levice. To je precej nedoločena formula. Na vsak način pa ne bi parlament predstavljal volje "te ljudske države", temveč bi bila to narodna vlada z diktatorsko polnomočje. Sedanji Reichstag bi moral izginiti.

Splošno in nič, ali le malokonstruktivnega v Hitlerizmu" je bolj struja, kot doktrina. Hitler pridiguje delo in nasilje v službi nemske domovine. Naprej železno metlo, da se očistijo reichovska tla! Na vislice z vsemi, ki škodijo narodni stvari! Nato pa naj vsi pri mejo za orožje za velik boj osvobojenja! In v bujno barvanem jeziku pripoveduje Hitler s silo, ki se ji poslušalec ne more ustavljati, narodno vojsko. "Toda," tako bi mu mogel kdo ugovarjati, "saj ne boste imeli orožja!"

"Kaj," vzklika Hitler v enem svojih govorov. "Ako hoče celokupen nemški narod svoje osvobojenje, bo orožje, s katerim hočemo zavojevati svojo svetločo, prišlo samo od sebe. Če bi 65 milijonov ljudi imelo ene in isto voljo biti fanatično patriotski, bi orožje samo vzkliko iz naših rok." In na ta način vleče iluzionist Hitler množice za seboj. Njegovo zaupanje se ne da omajati, žari

iz njegovih besed in prepaja poslušalec.

Poslušajte ga, kaj pravi v drugem govoru s svojimi razsvetljenim postolstvom jezika.

"Našega gibanja se bo razbilo naprej. Mladi ljudi čutijo te stvari. Mi smo dali Nemčiji, ki prihaja, temelje njene osvobojene armade. Naša vera v Nemčijo nas bo napravila gospodarjem usode. Zmagati moramo... To kar pripravljadanes, je nekaj večjega kot svetovna vojna. To je boj, ki se bo vršil na nemških tleh za celi svet." Lahko si predstavljate, s kakim navdušenjem poslušala mladina te besede, posebno, če sedi Ludendorff ob Hitlerjevi strani.

Rečlo se je, da je Hitler nemški Musolini. Vendar pa menda nima političnih sposobnosti italijanskega diktatorja. Hitler je agitator, ki vžiga množice; toda ali ima smisel za vladanje in za organizacijo? V njegovi okolici se govori, da ne bi hotel sam prevzeti vodstva in v slučaju, če bi se narodno-socialistična stranka polastila vlade, bi se umaknil in napravil prostor bodisi Poehnerju, bivšem u monakovskem policijskemu prefektu, ali pa Rothu, bivšemu ministru pravde. Vprašanje je seveda, ali obstoja možnost, da presene Hitler na koga drugega odgovornost, ki jo sedaj nosi sam.

Zadnji dogodki v Monakovem so pokazali, da Hitler nima vezi z bavarsko vlado, ki ne zaupa preveč nacionalno-socialističnemu agitatorju, kateri vleče za seboj predvsem dijak, bivše oficirje in splošno mladino, tudi komuniste, sploh ljudi, ki si želijo nerada in vstaj.

Razkropljeni po svetu.

Habsburžani so se raztepli po vsej Evropi. Nekaj jih je na Španskem, nekaj na Nemškem, nekaj v Italiji. Franc Salvador se je odpovedal pravicam.

Ko je bila habsburška dinastija detronizirana, so se njegovi člani morali izseliti z Dunaja in so razkropili po svetu na vse vetrove. Karol Zadnji je vzel pod svoje okrilje samo nekatere svoje najbližje sorodnike, drugi pa so si poiskali zavetje kakor so vedeli in znali.

Danes žive Habsburžani prepirani. Nadvojvodinja Marija Terezija, babica bivšega cesarja Karla ter nadvojvodinja Marija Anunciata, njegova teta, se mudita v Lequettu pri Ziti in njenih otrocih. Marija Terezija pričakuje, da se bo imovinsko vprašanje Habsburžanov rešilo za njo ugodno, in da se bo sezonsoma mogla povrniti na Dunaj, kjer je v prejšnjih časih imela nekoliko palač.

Nadvojvoda Maksimilijan, Karlov brat in njegova žena, nadvojvodinja Franciška, rojena princesa Hohenlohe-Schillingsfuerst živita ob Stahremberskem jezeru v Gornji Bavarski. Nedaleč od njih prebiva tudi mati razcesarja Karla, nadvojvodinja Marija Jozefa. Njeno življenje je zelo skromno. Nadvojvodinja Parmška, mati bivše cesarice Zite živi v svoji vili Planore v Italiji. Pri njej so trije sinovi in dve hčerki. Grad Schwarzen v Dolenji Avstriji je Zitina mati dala v najem, da ima od njega vsaj nekaj dohodkov.

Prince Maksimilijan Karel Hohenberski, sin nadvojvode Franca Ferdinanda, živi na Dunaju ter stanuje v svoji palači, ki leži v ulici Reinerstrasse. Posvetil se je samo svojemu študiju. Posebno ga zanima kmetijstvo. Njegova starejša sestra Zofija je poročila grofa Nostitza, veleposelnika na Čehoslovaškem. Posetva, katera je čehoslovaška vlada sprva zaplenila Franca Ferdinandovim otrokom, se mogoče deloma vrnejo istim.

Nadvojvoda Evgen, ki se je leta 1919 preselil v Basel (Švica), živi še vedno tam. Nadvojvoda Friderik in njegova žena Izabela z otroci živi na

SEVEROVA ZDRAVILA VZDRUŽUJEJO ZDRAVJE V DRUŽINAH.

Za srbeči kožu-rabite

SEVERA'S ESKO

Antiseptično mazilo

Priporočljivo za odpono pri zdravljenju srbečice in raznih kožnih bolezni.

CENA 50c

Vprašajte pri vašem lekarju.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

gradu Halbthurn v Madžarski blizu avstrijske meje. Njihova posestva na Čehoslovaškem in v Jugoslaviji so zaplenjena. Friderikova hči Marija Ana se je poročila z Zitiinim bratom, princem Lijem Parmskim.

Nadvojvoda Karol, bivši admiral avstro-ogrski mornarice, živi v gradu Zywiec na Poljskem. Nadvojvodinja Renata Marija, hči nadvojvode Karla se je omočila s princem Jeronom Radziwilom, enim najbogatejših poljskih magnatov.

Nadvojvoda Jozef biva s svojo družino v Budimpešti. Negova mati nadvojvodinja Matilda in pa njena hči nadvojvodinja Marija Doroteja Orleanska živita v nekem gradiču na Madžarskem. Jozefov sin Jozef Franc se je nedavno poročil s hčerko prejšnjega saskega kralja.

Nadvojvoda Josip Franc sin velike vojvodinje Alice, ki se je odpovedal družinskim nasledstvenim pravicam, živi na svojem malem premoženju blizu jezera Mondsee na Saleburškem. Pri njem je tudi njegov sin, nadvojvoda Henrik Ferdinand, bivši kaptol, sedaj slikar in kipar. Najstarejši sin Peter Ferdinand, ki ni hotel slediti svojemu očetu ter se ni odpovedal slednim privilegijem, se nahaja v Lausanni (Švica). Ž njim je tudi njegova žena nadvojvodinja Marija Kristina. Oba nadležujejo težke denarne razmere.

Nadvojvoda Franca Salvator, mož Franca Jozefove hčerke Marije Valerije, se je odpovedal nasledstvenim pravicam. Ostal je v Avstriji, kjer živi s svojo družino v gradu Valdsee. Njegov sin Humbert nadzira in vodi osebno družinsko posestvo. Nadvojvoda Leopold Salvator in njegova žena Blanca se nahajata v Barceloni na Španskem.

Skoraj vsi člani bivše habsburške vladarske hiše žive v gmetnih neprilikah. Njihova premoženja so zasegla nasledstvene države, Jugoslavija, Čehoslovaška, Poljska, Avstrija in Italija. Samo Madžari niso sledili temu vzgledu. Najneprijetnejše se baje godi ekscerici Ziti, ki nima nobenih dohodkov od svojih imetij v Avstriji, na Starjeskem in v Budimpešti. Zito in njene otroke vzdržujejo madžarski magnati. Pošiljajo jim redno podporo.

Tako se je izpremenil habsburški dvor, ki je bil na Dunaju pravo kotičice osebnih intrig in mahinacij proti slovaškim narodom in avstro-ogrski monarhiji. Doba bleška in sijaja je minila, ostali so samo nadvojvode in nadvojvodinje, ki morajo sedaj živeti samo od spomina na svojo bučno preteklost.

Samo vdrgnite

Če trpite vsled hudega napada nevralgijske lumbage, bolečin v sklepih in mišicah, kaleno pomoč zadobite, če se močno vdrgnete s

REG. U. S. PAT. OFF.
Čutili boste, kako se širi to, plota s svojo pomirjajočo udobnostjo po bledih delih.

Pain Expeller — pomagaj vam kot je pomagal brezštevilnim tisočim mnogo leta, imejte ga vedno steklenico pri rokah.
35 in 70c. Steklenice v lekarnah
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

Velika železniška nesreča

zazkladali. Pri tem se je ponestrela osebnega vlaka, ki je vozil iz Ljubljane, je skočila s tira in zadel ob dva železniška voza. Enega od oba zazkladali, drugega pa le ranjene zmrle in opolzke.

POSOJILA NA NEPREMIČNINE

Naši rojaki lahko dobijo pri nas prvi mortgage na hiše in posestva v New Yorku in Brooklynu.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street
New York

EXTRA! PONUDBA GOSPODINJAM. EXTRA! VELIKA RAZPRODAJA.

IMPORTIRANE ZAVESE, BREZPLAČNO; KUKAVICA, ZLATA BROSKA IN SET ZA VODO

Cudovita razprodaja. (2) dve zavesi zadnja zavora za \$4.98. Ura kukavica brezplačno. (3) štiri zavesi za samo \$9.50 in ura kukavica, zenska posoda broška z dragocnim kamnom in set 6 kosov brezplačno. Ta cudovita razprodaja je veljavna samo za en mesec, ker imamo samo omejeno množino uзорnih zaves, katere bodo zanimala vsakega mimoidočega. Ti zavesi imajo žilke na vrhu in čofle spodaj. Marsikatere ženske vas bo prišlo vprašati, kje ste kupili te krasne zaves. En par zaves za eno okno, 50 inčev širokih in 9 čevljev dolgih, napravljnih iz svetlega blaga. Mi ne zahtevamo denarja vnaprej. Izrežite ta vzglas in pridobite 50 centov v znanjkih, da pokrijemo stroške, in plačate, ko sprejmete. Naslov:

WALTON IMPORTING CO., Dep. 44 2529 W. Walton St., Chicago, Ill.

DR. LORENZ

642 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.
EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
ŠPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI.

Moje stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam že zdravim nad 25 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas moram popolnoma razumeti in spoznati vaše bolezni, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej.

Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mazulje in liše po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, oslabelost, živčne in bolezni v mehurju, ledicah, jetrah, želodcu, rmenico, revmatizem, katar, zlato žilo, naduha itd. Uradne ure: V ponedeljek, sredo in petek od 9. dopoldne do 5. popoldne; v torek, četrtek in sobota od 8. dopoldne do 8. zvečer; v nedeljah in praznikih od 10. dopoldne do 2. popoldne.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR

za leto 1924

V ZALOGI GA IMAMO ŠE SAMO PAR STO IZTISOV.

Kdor ga še nima, naj ga takoj naroči, da ne bo prepozno.

Cena 40 centov. Za Jugoslavijo je ista cena.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt Street New York

Velika noč —

velik praznik krščanskega sveta se približuje.

Star in lep običaj našega izseljenega naroda je, da se o priliki tega praznika spominja svojih v stari domovini z manjšim ali večjim denarnim darom.

Mi se potrudimo, da pridejo denarne pošiljave, namenjene za Velikonočna darila, pravočasno v roke dotičnikov.

VELIKONOČNE DENARNE POŠILJATVE

bodo tedaj pri nas izvršene z znano brzino in točnostjo našega zavoda.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

GLAVNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANKE

NESREČNA LJUBEZEN

E. N. — Za "Glas Naroda" poslovenil J. T.

(Nadaljevanje.)

Par trenutkov je ležal fant kot omamljen, strmél je v temo, hotel je vstati ter pobegniti skozi vrata.

Tedaj ga je pa zaskočilo v hrbtu, da je zastokal. Nobenega uda ni mogel premakniti.

Medtem se je bil vohar pomiril. Skozi napolzastrita okna se je vtila v sobo blede mesečina.

Danijel je bilo čisto sam. Strahoma je zaprl oči.

Zdelo se mu je, da je začelo v kotu pod sliko nekaj skrivnostno šumeti.

Skozi možgane mu je šmíla grozna misel: Sedaj si sam v sobi, kjer so našli tvojega očeta s preluknjano glavo.

Ob spominu na tisti strahoviti prizor je vztrepetal. Lasje so se mu naježili.

V edinem namenu, da se čimprej spravi odtod je odprl oči. Mukoma se je spravil na kolena. Iznenadilo ga je novo presečenecje.

Vsa soba je bila polna rdečkaste svetlobe. Po temni zavesi, ki je zakrivala sliko njegove matere, so švigali goreči jeziki. Plamen se je dvigal više in više.

Ubogi otrok je zakričal: — Moj Bog, njena slika bo zgorela!

Iskre so že dosežale zlati okvir, in par plamtčih jezikov je že seglo do slike.

Mukoma je vstal v nadi, da reši svoj zaklad. Po par korakih se je pa zrušil na tla kot da bi ga strela zadela. Kolena so mu klecnila, bolečina je postajala vedno strašnejša. Edinole misel, da mora rešiti sliko, ga je obdržala pri zavesti.

Spomnil se je, da je njegov oče, ko je potreboval kakega služabnika, potegnil za zlato vrvice ob steni.

Stisnil je zobe ter se pripilazil v kot. Z močjo, ki bi mu je ne bil nihče prisodil, je začel vleči za vrv.

Iz daljave je zaslišal rezko zvonjenje, ki mu bo prineslo pomoč. Slabotna ročica mu je omahnila. Svoj pogled je vprl v sliko. Plamen je že lizal okvir, dočim se slike še ni dotaknil. Iz plamenov je pa zrla nanj ljubljena podoba ter se mu prijazno smehljala.

Kmalu zafem se mu je po zazlelo, da se premika, da izstopa iz okvirja in se mu bliža.

— Mama, — je dihnil in glava mu je omahnila. Zdelo se mu je, da sliši njene besede:

— Le priden bodi, moj Danijel. Strašno usodo sem ti pripravila. Toda nekoč bom zopet prišla, in tedaj bo vse dobro.

Ubogi fant se je blaženo nasmehnil, glava mu je omahnila, in potem je bilo vse mirno, mirno...

Ko je zazvonil zvonec iz sobe pokojnega kneza, se je lotila vseh služabnikov panična groza.

Prekrižali so se in se stisnili drug k drugemu, misleč, da straši. Medtem je prihitala vzgojiteljica, Miss Jane ter vzkliknila:

— Kje je Danijel? Za božjo voljo, kje je Danijel? Ušel mi je. Skrivaj mi je ušel.

Tedaj je še enkrat slabotno pozvonilo, in vsi služabniki so zdrveli po stopnicah proti sobi pokojnega kneza.

Ze po hodniku je smrdele, ko so pa vdrli vrata, jim je buskuil nasproti težak oblak dima.

Nezavesten Danijel je ležal poleg prevrnjenega stola. Miss Jane ga je zgrabila ter ga odnesla v spalnico.

Ogenj so kmalu pogasili, toda Eglantina slika je bila skoraj uničena. Oblaz je bil nakažen, le oči so bile nepoškodovane.

Miss Jane je vzela nepoškodovani kosček slike skrivoma seboj, ker je slutila kaj je gnalo ubogega fanta v to sobo.

Naslednji dnevi so bili dnevi skrbi in preplašenja. Danijela je tresla živčna mrzlíca. Niti minuto naprej ni bilo mogoče slutiti, če bo ostal živ ali bo umrl.

Njegovo slabotno telesce se je pa z neizmerno odporno silo borilo proti bolezi, in obračati se mu je začelo preje na boljše, kot pa stari madami Orlovi.

Toda mera greakosti se ni bila polna.

Ko je zdravnik preiskoval malega Danijela, je smrtno prebledel. Tudi Miss Jane je vztrepetala:

— Sveti Bog, torej bo nakažen za vedno!

Zdravnik je pa rekel: — Če bi slutil to nevarnost, bi se morda dalo kaj napraviti. Toda otrok je tako slab, da sem moral najprej skrbeti za njegovo življenje. Poskušal bom vse, kar morem.

Bil je slaven zdravnik in ni štedil s svojo znanostjo, ko se je bavil vsak dan par ur s Danijelom. Toda vsa njegova prizadevanja so bila brezuspešna.

Mali Danijel je bil grbast. Pri padcu s stola se mu je ukrivila hrbtenica.

Grfica Orlova ni vedela, kaj početi. Vila je roke ter obupno jokala, vedoč, da je zadnja veja njenega ponosnega rodu le suha veja, vsemu rodu v sramoto.

Zatem se jo je pa lotila jeza in je postala besna na vse tiste, ki so po svoji lastni nemarnosti zakrivilí to strašno nesrečo.

Zapodila je vse služabnike, ki so meli količjak stika z nesrečnim Danijelom.

Najbolj je bila žalostna Miss Jane. Kleče jo je prosila milosti ip odpuščenja, pa vse zastonj.

Zadnje dneve je bila skraj noč in dan ob njegovi postelji, in fant se ji je bil jako priljubljen.

Tudi Danijel jo je imel najraši.

Pa je napačila ura slovesa. Miss Jane je klečala na tleh ter nežno objemala nakaženo telesce ubogega otroka.

Fant je nešteto krat prosil teto, naj pusti Miss Jane pri njem, toda teto je bila neizprosna. Ob slovesu je pa rekel svoji prijateljici nenavadno drzno in odločno:

— Ne jokaj, Jane, draga moja. Le čakaj, da bom velik. Le čakaj, da bom tako velik, ko bom lahko delal po svoji volji. Tedaj te bom poklical.

Jane ga je nežno poljubovala.

— Kaj ne, da me ne boš pozabil, moj dragi. Kaj ne, da ne? Že sedaj ti bom dokazala, kako te imam rada. Jokaj si, kaj ne, ko je gorela materina slika? Nekaj sem pa vseeno rešila iz ognja. Vidíš, to ti bom dala za spomin. Ta-le kosček slike. Del čela, dva kodra svetlih las in par najkrasnejših oči, kar sem jih videla v življenju. Angležinja mu je dala kosček slike, vse, kar je rešil iz ognja. Ta nenavaden dar je Danijela očaral.

Ničesar drugega ni mogel zamrmrati: — Oh, Jane, moja draga Jane...

(Dolga prehodna...)

Nekaj o kurji slepoti.

Kurja slepota in kurja očesa sta dva pojma, ki nimata sicer vse časti vredno kuratino nič opraviti. Tudi kurji zastopniki moškega, ženskega in srednjega spola imajo po dve očesi, ki pa nista kurji očesi, nego prava vidna čutila. Seveda tudi kure lahko oslepe, toda ne na kurji slepoti, ki je prihranjena domnevno samo človeškemu rodu. Kurja očesa so pač socialno zlo, katero ozdravi najboljše ortoped čevljar, ki s primernimi čevlji, ki gredo seveda bolj na kveder kot na shimmy, lahko v kali ugonobi vsako dispozicijo.

Slovenci rabimo izraz kurja slepota za marsikomu še neznan, deloma prirojeno napako vida, deloma pridobljeno bolezen, kjer taki kurji slepci, ko se zruče, ali po dnevi v temnih prostorih izgube drugače lahko normalen vid. Ti bolniki, ki se podnevi prosto kretajo kot popolnoma zdravi ljudje, se v nezadostni razsvetljavi ne spoznajo več, zgreše pot, postanejo lahko popolni slepci, negotovi se morajo dati voditi od drugih.

Kurja, ali bolje rečeno nočna slepota, je bila znana že starim Grkom in Rimljanom, ki jo pa niso krtčili po kurah, katerim se povsem napačno pripisuje to lastnost, nego z izrazom niktalopija (nykto — noč; a — ne opo — vid). Hipokrat in Aristotel navajata v svojih spisih nyktalopne ljudi, enako kasneje Galen, Plinius in Celsus, ki svetujejo tudi že kot do bro zdravila proti tej bolezni koštrunova jetra, bodisi pražena kot jed, bodisi kot očesno vodo iz koštrunove jetrne juhe, ali končno kot sopar, ki nastane pri kuhanju.

Pravega vzroka tej nočni slepoti nismo znali, dokler ni iznašel Hehenholz očesno zrcalo, ki nam je dalo opogled v dotlej neznanu notranjost očesa in nam jasno kot fotografijo predložilo podrobnosti o mrežnici in vidnem živcu. Sumničilo se je pač preostro svetlobo in solnično slepenje, naporno delo, slabo, nezadostno prehrano in konečno podedovanje. V nekaterih pokrajinah, v gotovih rodbinah so se ponavljali primeri te nočne slepote.

Danes vemo, da je nočna slepota, kot bistvena napaka brez vsake vidne spremembe na očesu, lahko prirojena in kot taka trajno neozdravljiva, ali bol pogosto z življenjem pridobljena in v tem slučaju navadno lahko in hitro zdravljiva. Poznamo nasprotno celo vrsto različnih očesnih bolezni, zlasti mrežnice in vidnega živca z različnimi in vidnimi znaki, potom že omenjena očesna zrcala, kjer nastopa večkrat kot prvi pojav nočna slepota. Te vrste simptomatična nočna slepota je žal skoraj vedno neozdravljiva in se druží prej ali slej s popolnim oslepljenjem.

Tekom stoletij je izraz nyktalopija menjal svoj pomen in danes rabimo za nočno svetlobo navadno grški izraz hemerofolipijo (hemera in opo — dnevni vid), nasprotno označujemo z nyktalopijo bolj redko lastnost dnevne slepote, kjer prizadeti v mraku bolj vidijo, nego v polni in dnevni, zlasti solnčni svetlobi (delavci pod zemljo, v rudokopih, svoječasnó jetniki v temnicah, gotove bolezní kristalne leče, vidnega živca pri kroničnem zastrupljenju z alkoholom in nikotinom).

Prirojene nočne slepote ne spoznamo takoj po rojstvu, kot ne moremo pred gotovo dobo določno dokazati, ali je dete morebiti sploh slepo rojeno. Otroci navadno kasneje prično zorití, gotovih predmetov ki niso dovolj razsvetljeni ne vidijo, se opotekajo, se zadenejo večkrat v pohištvo, se kasneje pred hišo v mraku ne orientirajo, se lahko izgube v mesečni noči, ne ločijo zvezd itd. Znani in podrobno preiskani so slučají, ko je to vrsto nočne slepote podedoval več pokolenj zapored. V Montpellieru na Francoskem so zasledili zdravnikski rodovnik celih 10 generacij z 2121 člani, kjer se je nočna slepota dala dokazati v 135 primerih. Podeduje se — ta napaka lahko

na dva načina: 1. direktno od staršev, očeta in matere, na neposredne potomce, sinove in hčere, ali šele na drugo in kasnejšo generacijo; 2. indirektno samo potom ženskega spola, takozvanih žensk konduktorjev, samo na moške potomce. V prvem primeru se omeji nočna slepota samo na moške potomce; od staršev prenašajo pa samo ženski del bolezni na sinove in vnuke, slíčno kot se to dogaja pri dedljivosti hemofilije ali slepote za barve.

Vidni organ, oko je pri prirojeni nočni slepoti navadno normalno in zdravo, včasih se, zlasti v zgoraj omenjenem drugem primeru, (najde kratkovidnost, ali sicer slabovidno oko.

Nočna slepota nastane lahko tudi kasneje v življenju, znani so slučají ponočnega slepenja tekóm spomladi in poletja med delom na polju pri vojaki na vajah, mornarjih v trópičnem pasu, nadalje vsled nezadostne hrane, po dolgem postu, (v Rusiji, kjer se pravoslavno ljudstvo posebno strogo posti 40 dni in ne uživa tačas nobene živalske hrane), po različnih krvnih boleznih, malariji, krvnih izgubah, v nosečnosti; razmeroma pogosto po zlatenici, vsled bolezni v jetrih. Nočna slepota nastopi tozadevno navadno naenkrat, se hitro razvije v bolj ali manj popolno, traja po več tednov. Bolezen se je zlasti med vojaki na fronti precej širila, večkrat tudi sumiralala. Tamne varnostne očali, mir, dobra in tečna hrana večkrat zadostuje, da bolezni tekóm par tednov ozdravi; v hujših primerih se priporoča bivanje v temni sobi 1—3 dni, riblje olje, uživanje jeter, železa, arzena in kinina.

Bolezen se rada ponavlja in je vedno zdravljiva. Kadar nastopi nočna slepota simptomatično pri degeneracijskih procesih mrežnice in vidnega živca, je prognoza skoro vedno slaba. Tu se dogaja tudi večkrat, da je istočasno vidno obzorje zelo skróčeno; čút za barve, zlasti za modro, je skvarjen, vid sam hitro peša in bolnik navadno ov 50. letu starosti oslepi. Očesno zrcalo nam razkrije jasno sliko takozvane pigment degeneracije mrežnice. Vzrok tiči večkrat v dednosti; bližnje sorodstvo staršev, ki so vsak zase lahko popolnoma zdravi, vpliva na potomstvo v različni smeri škodljivo; gluhonost, behavost, božjasnost, različne telesne napake in opisana nočna slepota na očesih (do 25 odstotkov) so posledice konsagvinitete staršev. Zdravila proti tej vrsti nočne slepote nimamo.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA', NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V EDUŽENIH DEŽAVAH

Potrebna knjiga za pravilno priučenje angleškega jezika, z navesti kako postati ameriški državljan.

Slov.-Angleška Slovnica

Obsega sledede:

- Prvi del: GLASOSLOVJE.
- Drugi del: OBLIKOSLOVJE.
- Tretji del: VAJE.
- Četrti del: POGOVORI IZ VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA.
- Peti del: SLOVEN.-ANGLEŠKI BESEDNJAK.
- Šesti del: VPRAŠANJA IN ODGOVORI katere mora znati vsakdo pri nabavi državljankega pasirja.

Vse angleške besede so navedene, kako se pišejo in kako se pravilno angleško izgovore. Iz te knjige je mogoče vsakemu priučiti se angleščine brez učitelja.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 250 strani, **\$1.50** cena s poštnino.

Slovenic Publishing Company
22 Cortlandt Street, New York

ROYAL MAIL
New York in Hamburg
CHERBOURG IN SOUTHAMPTON
"Orbita", "Orca", "Orbita"
Ti parniki so novi in moderni v vsakem oziru, najbolj priljubljene potnikom in glasovite radi komodnosti in — KOMFORTA.

Šestdesetletnica.
Josip Plankar, trgovec in gostilničar na Dolenjski cesti v Ljubljani, je slavil dne 29. februarja v krogu svojih ožjih prijateljev svojo šestdesetletnico.

Smrtna kosa.
Dne 22. februarja je umrla v Središču gđ. Marija Salamon, sestra advokata Salamona v Ptujcu.

Jejte in shujšajte

To je stara fraza, obrnjena narobe, toda moderne metode za odpravo maščobe so omogočile ta izrek.

Če ste preveč debeli ter se nečete telesno vežbati; če radi jeste, pa kljub temu hočete shujšati za par funtov, storite to: ojdite k svojemu lekarstvu (ali pa pišite na Marmola Company, 68 Garfield Bldg., Detroit, Mich. ter mu dajte (ali pošljite) en dolar. Za to zmeroma svoto vam bo lekarar pokazal pot, da se izpolne vaša želja po lepi sliki, subi postavi. Dal vam bo zavoj Marmola Prescription Tablets (Marmola Prescription Tablets) sestavljenih po Marmola Prescription. Eno morate vzeti po vsaki jedi in pred potitkom, da boste pričeli izgubljati maščobo stalno in lahko. Potem se zdravite do zaželjive teže. Marmola Prescription Tablets (Marmola Prescription Tablets) so neškodljive ter dobre za splošno zdravje. Ni vam treba stradanja in vežbanja. Jejte kar se vam ljubi, vežbajte naj se stajeti, toda vzemite malo tableto s zaupanjem. Brez dvoma bo preobilo meso hitro izgubilo, vi boste pa ostali svoj naraven jas, lepo pokrit s trdim mesom in sliki mi mlincami. —Adv't

Rojakom v Greater N. Y.

naznanjam, da sem prejel jako lepe vzorce za spomladne in letne obleke, blago trepžno.

Obleke naredim po najnovejši modi ali kakor kdo sam hoče, po nizki ceni.

Kdor je bil pri meni enkrat še pride. To vam je zagotovilo, da je vsakdo zadovoljen.

Pridite in prepričajte se sami.

J. SIMONČIČ
272 Irving Ave, Brooklyn, N. Y.
Phone: Foxcroft 7862

SANTA MARY'S
MOSKI ZAŠČITNI PRSTI
SAN-KIT
Nobite si najboljšo zaščito
PREPREČBA ZA MOSKE
Velika tuba 30c. Kit (6) \$1
Veknarzi ali
San-Ykit Dept. B
92 Beekman St., New York
Pišite za okrožnico.

Kretanje parnikov - Shipping News

28. marca:
Bremen, Bremen.

27. marca:
Dulio, Genoa.

26. marca:
La Savoie, Havre; Pres. Harding, Cherbourg; Orca, Cherbourg; Hamburg; Andania, Cherbourg.

2. aprila:
Berengaria, Cherbourg; Paris, Havre.

3. aprila:
Albert Ballin, Hamburg.

5. aprila:
Majestic, Cherbourg; Tyrhenia, Cherbourg; George Washington, Cherbourg.

9. aprila:
Mauretania, Cherbourg.

12. aprila:
Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; Veendam, Cherbourg.

16. aprila:
Aquitania, Cherbourg; Chicago, Havre.

19. aprila:
Homerik, Cherbourg; Ausonia, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg; New Amsterdam, Rotterdam; Rochambeau, Havre.

23. aprila:
Paris, Havre; Berengaria, Cherbourg.

26. aprila:
Majestic, Cherbourg; Albania, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg; Orduña, Cherbourg; Cleveland, Hamburg.

29. aprila:
Republic, Cherbourg.

6. aprila:
Mauretania, Cherbourg.

3. maja:
Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; Pres. Wilson, Trst; La Savoie, Havre; Orbita, Cherbourg.

7. maja:
Aquitania, Cherbourg; Belgenland, Cherbourg.

10. maja:
Homerik, Cherbourg; America, Cherbourg.

14. maja:
Paris, Havre; Martha Washington, Trst; Berengaria, Cherbourg.

15. maja:
Albert Ballin, Cherbourg in Hamburg; Stuttgart, Bremen.

16. maja:
Majestic, Cherbourg; Orca, Cherbourg; Veendam, Bologne; Pres. Roosevelt, Bremen.

21. maja:
France, Havre; Mauretania, Cherbourg.

24. maja:
Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; Tyrhenia, Cherbourg; Colombo, Genoa.

27. maja:
Reliance, Cherbourg in Hamburg; York, Bremen.

28. maja:
Aquitania, Cherbourg.

30. maja:
America, Genoa.

31. maja:
Homerik, Cherbourg; Conte Verde, Genoa; Pres. Harding, Cherbourg.

UNITED AMERICAN LINES
(HARRIHAN LINE)
JOINT SERVICE WITH
HAMBURG AMERICAN LINE

Najkrajša pot v vse dele **JUGOSLAVIJE**
Odputja vsak teden z našimi razkošnimi parniki:
RESOLUTE RELIANCE
ALBERT BALLIN DEUTSCHLAND
Parniki s 1, 2 in 3 razredom in znani "Mount Clay", "Cleveland", "Hansa", "Thuringia" in "Westphalia" s kabinami in 3. razredom.
ALBERT BALLIN 3. apr. ob splošne uspešna, uljudna služba, izborna kuhinja, prijetni in privlačni prostori.
UNITED AMERICAN LINES
39 Broadway, New York
Ali pooblaščen krajevni zastopnik.

NEW YORK - HAMBURG

COSULICH LINE
Karavarnost v Jugoslavijo
Edino direktno spomladno odputje
Otvorjena vožnja zmagaja
Presiente Wilson — 2. maja; 24. jun. Martha Washington — 14. maj; 12. jul. Zelenina v notranjost zmerna. Nobenih vi. zvez. Vprašajte pri bližnjem agentu ali pri mi mlincami. —Adv't

ZGLASI NAJ SE TAKOJ
Mr. JOHN ZUPANČIČ, ki je bil val pred kratkim na 1393 E. 40th Street, Cleveland, Ohio, ter nam sporoči svoj sedanji naslov. Poročati mu imamo gledé nekega denarnega nakazila.

Frank Sakser State Bank,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Tukaj so!
Novo role za piano z besedilom in godbo \$1.

40322 Jadransko morje
41952 Kaj ne bila bi vesela.
40174 Mili kraj.
40175 Naprej.
40216 Nazaj v planski raj.
40320 Po jezeru.
40215 Pozdrav.
41196 Slovenska četvorka.
40332 Lustige Bruder valček \$1.—
7398 Auf Wiedersehn 60c
6073 Hoch und Deutschmeister 60c

Role z godbo brez besedila.

10761 Bleški valovčki 70c
11504 Na Jadranski obali 70c
7614 Hej Slovani 60c
7914 Slavostni Sokol marš 60c
7571 Zlata mati valček 70c
3511 Radecki marš 85c
5430 Under the Double Eagle 60c
41197 Dribapol marš ..... \$1.—
40579 Die Wacht am Rhein \$1.—
5358 Lustige Bruder valček \$1.—
7398 Auf Wiedersehn 60c
6073 Hoch und Deutschmeister 60c

Slovske, nemške, hrvaške in ameriške najnoveše cenice za piano rolle pošljamo brezplačno.

Pri naročilu roll pošljite 40c več za poština.

I V A N P A J K
24 Main St., Conemaugh, Pa.

Potovanje v Jugoslavijo.

Kdor namerava potovati to spomlad v stari kraj na obisk ali za stalno, pripravimo, da se odloči za parnik "PARIS", največji in najnovjši parnik francoske parobrodne družbe, ki odpluje iz New Yorka

14. MAJA 1924.

Zelezniska zveza preko Francije, Srbije in Avstrije je za Jugoslovane najbolj pripravna po francoski prosti, zlasti pa še s parnikom "PARIS" in se pride v devetih dneh v Ljubljano; oni pa, ki potujejo v zasebno ozemlje, se peljejo iz Pariza naravnost v Trst.

S tem parnikom potuje tedaj tudi naš uradnik, ki bo spremljal potnike do Ljubljane, in bo pazil tudi na prtljago, da bo sliš naprej vedno z istim vlakom, kot potniki.

Vsi potniki III. razreda so nastanjeni na tem parniku v kabinah po 2-4-6 v eni kabini; kdor želi potovati takrat na tem parniku, naj nam doloži čim prej \$10.00 are za III. razred in \$50 za drugi razred, da mu preskrbimo dobro kabino že sedaj, da ne bodo boljše prostori vsi oddani.

Frank Sakser State Bank
New York, N. Y.

Kako se potuje v starikraj in nazaj v Ameriko.

K DOB je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvarah.

Pojamla, ki vam jih namoremo dati vsled naše dolgoletne izkušnje, vam bodo gotovo v korist; tudi pripravimo vedno le prvotne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razred.

Tudi oni ki se niso ameriški državljan, morejo potovati v stari kraj na obisk, toda potrebno je, da se povrnejo tekóm šestih mesecev in se pripravijo brez vsake neprilike v to deželo.

Kako dobiti svoje iz starega kraja.

Kdor želi dobiti svojih ali pa sveža iz starega kraja, naj nam piše na poštomila in navodila. Jugoslovanska letna kvota znaša 6436 novih priseljencev.

Za potne stroške izplačujate po našem naročilu JADRANSKA BAN-KA tudi v Gotarjih.

Frank Sakser State Bank
22 Cortlandt Street, New York
Edino karavarnostno Jadransko kraljstvo.

Prav vsakdo —
kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudoviti uspehi —

malí oglasi
v "Glas Naroda"

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"